

Samenvatting van onderzoek

Prestatietoets

Rapportnummer: TNO 2020 R10980

Bakemastraat 97K
2628 ZS Delft
Postbus 49
2600 AA Delft

STOFVRIJWERKEN.TNO.NL

T 088 86 30 00

E wegwijzer@tno.nl

*Het kwaliteitssysteem van
TNO is gecertificeerd
overeenkomstig ISO 9001.*

FESTOOL EXCENTER SCHUURMACHINE ETS EC 150 IN COMBINATIE MET MULTI-JETSTREAM 2 EN STOFZUIGER CTL 36 E AC HD

Opdrachtgever:

Festool Nederland BV
Coenecoop 2G
NL 2741 PG Waddinxveen

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

© 2020 TNO

TNO richt zich de laatste jaren intensief op innovaties van gereedschappen, processen en werkplekinrichtingen in de industriële werkomgeving. De belangrijkste doelstelling is het realiseren van stofarme productieprocessen en productiemiddelen. Naast de bouwnijverheid zijn ook de metaalindustrie, de vliegtuigindustrie en de houtindustrie speerpunten voor product-/procesontwikkeling. In deze trajecten wordt samengewerkt met werkgeversorganisaties, vakbonden, overheid, werkgevers, werknemers en fabrikanten/producenten. TNO heeft een instrument ontwikkeld waarmee een proces/gereedschap wordt beoordeeld op functionaliteit in de praktijk. De bedoelde TNO Prestatietoets beschrijft innovatieve productieprocessen en productiemiddelen. Bij het gebruik van deze processen/gereedschappen zullen de relevante publieke/private grenswaarden van schadelijke stoffen (zoals houtstof (hardhout), respirabel kwarts, zeswaardig chroom, nikkel, lasrook en andere) in de dagelijkse praktijk in de ademzone van de werknemers niet worden overschreden.

De Inspectie SZW heeft deze TNO Prestatietoets expliciet in hun Interne “Inspectiemodule Kwartstof” opgenomen. Citaat: “Indien u besluit om de werkzaamheden uit te voeren met de maatregelen zoals staan aangegeven in een TNO Prestatietoets zoals vermeld op de website van TNO (stofvrijwerken.tno.nl) beschouw ik de blootstelling als doeltreffend beheerst”.

Dit betekent voor de werkgevers dat zij éénduidig kunnen communiceren met de inspecteurs van de Inspectie SZW en er geen aanvullende blootstellingsmetingen hoeven te worden overlegd. De werkgevers en werknemers krijgen hiermee een objectief beoordelingsinstrument in handen voor een juiste afweging bij een komende investering. Ook innovatieve producenten/leveranciers van productieprocessen- en middelen (gereedschappen) kunnen zich kwalitatief onderscheiden.

Toetsingscriteria

De blootstelling aan schadelijke stoffen in de ademzone van de werknemer op de werkplek wordt beoordeeld. De volgende norm wordt toegepast:

- blootstelling aan betreffende stof: publieke/private Grenswaarde Stoffen op de Werkplek (GSW) (zie website <http://www.ser.nl/nl/taken/adviserende/grenswaarden.aspx>).

Projectomschrijving TNO Prestatietoets

TNO heeft onderzoek verricht naar de emissie van inhaleerbaar houtstof tijdens schuurwerkzaamheden op Meranti hardhout met een Festool excenter schuurmachine ETS EC 150 in combinatie met de MULTI-JETSTREAM 2 met een 3,5 meter afzuigslang (diameter 27-32 mm) aangesloten op een stofzuiger.

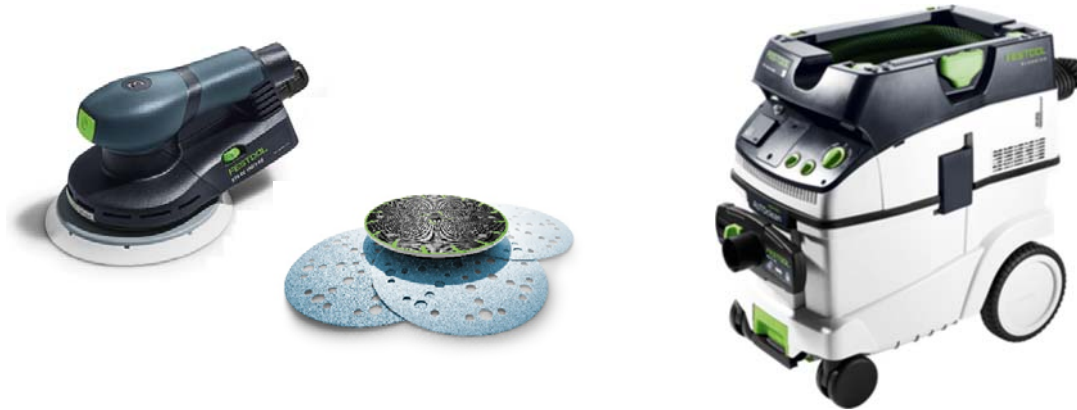
Specificaties Festoolgereedschap systeem

Het complete systeem bestaat uit een Festool (of gelijkwaardig*) in combinatie met een Festool 36 E AC HD stofzuiger (of gelijkwaardig**). De Festool excenter schuurmachine ETS EC 150 in combinatie met de MULTI-JETSTREAM 2 is door middel van een afzuigslang met een lengte van 3,5 meter en een diameter van 27-32 mm aangesloten op de Festool stofzuiger met stofzak.

In Figuur 1 is het complete systeem afgebeeld.

* Schuurmachines worden als gelijkwaardig beschouwd wanneer de stofproductie lager of gelijk is aan het geteste type. De grootte van het schuurvlak en het aantal rondgangen per minuut zijn hiervoor maatgevend.

** Stofzuigers worden als gelijkwaardig beschouwd met gelijkwaardige tot hoogwaardiger specificaties t.o.v. het geteste type. De capaciteit, stofopvang, filterreiniging en recirculatie zijn hiervoor maatgevend.

Festool excenter schuurmachine ETS EC 150 en MULTI-JETSTREAM 2 (of gelijkwaardig)

Festool stofzuiger CTL 36 E AC HD met SC FIS-CT 36/5 SELFCLEAN filterzak en 3,50 meter, Ø 27-32 mm (of gelijkwaardig)

Figuur 1. Het complete gereedschapssysteem

In Tabel 1 worden de technische gegevens van de Festool schuurmachine ETS EC 150 (of gelijkwaardig) vermeld. In Tabel 2 worden de technische gegevens van het stofzuigersysteem (of gelijkwaardig) vermeld.

Tabel 1. Technische specificaties van de Festool excenter schuurmachine ETS EC 150

Kenmerken	ETS EC 150
Opgenomen vermogen [W]	400
Spanning [V]	230
Onbelast toerental [min^{-1}]	6.000 – 10.000
Schuuruitslag [mm]	5
Grootte van schuurvlak [mm]	150
Aansluiting stofafzuiging	Diameter 27 mm
Afmetingen (l x b x h) [mm]	160*100*148
Gewicht [kg]	1,2

Tabel 2. Technische specificaties Festool stofzuigers

Kenmerken	CTL 36 E AC HD
Opgenomen vermogen [W]	1.200
Spanning [V]	230
Maximale volumestroom ¹ [m ³ /uur]	234
Maximale onderdruk ² [Pa]	24.000
Filteroppervlak [cm ²]	6318
Filterrendement	99,9 % M
Afmetingen (L x B x H) [mm]	673 x 365 x 522
Gewicht [kg]	15

¹ aan de ventilator

² aan het slangeinde

Kenmerken	CTL MINI	CTL MIDI	CTL 26/36/48 (AC) (HD)	CTM 26/36/48 (AC) (HD)
Opgenomen vermogen [W]	400 - 1.200	400 - 1.200	350 - 1.200	350 - 1.200
Spanning (V)	230 (AC 50/60 Hz)	230 (AC 50/60 Hz)	230 (AC 50/60 Hz)	230 (AC 50/60 Hz)
Maximale volumestroom ¹ [m ³ /uur]	222	222	234	234
Maximale onderdruk ² [kPa]	24	24	24	24
Filterrendement (%)	99 (L)	99,9 (M)	99 (L)	99,9 (M)
Filteroppervlak [cm ²]	5000	5000	6.318	6.318
Reservoirvolume [liter]	10	15	26/36/48	26/36/48
Filterzakvolume [liter]	7,5	12,5	7,5	7,5
Gewicht [kg]	8,7	9,0	13,9/14,4/18,8	13,9/14,4/18,8/

TNO Prestatietoets

De belangrijkste specifieke testomstandigheden zijn vermeld in Tabel 4.

Tabel 4. Testomstandigheden "Worst Case"

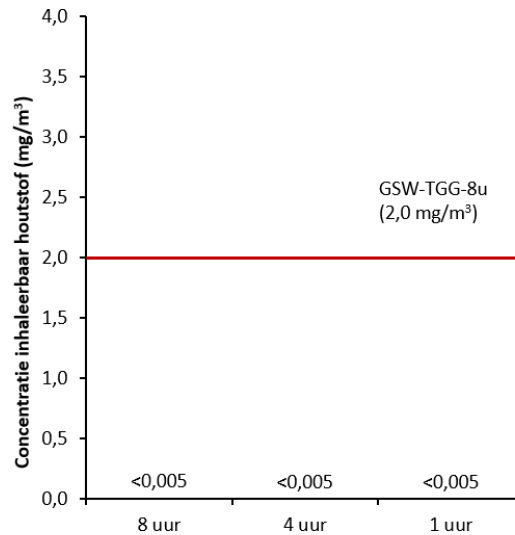
Materiaalsoort: Meranti hardhout 33 x 310 x 1250 mm	Afzuigcapaciteit stofzuiger : 120 m ³ /uur (begin meting) tot 115 m ³ /uur (einde meting)
TNO productie: 100 % inschakeltijd over meetperiode van 60 minuten	Filterrendement: 99,9 % (M) Reinigingssysteem stofzuiger: automatisch
Referentie productie: 100 % inschakeltijd over 8-urige werkdag	Compartimentering stofzuiger: gesloten (SELFCLEAN filterzak SC-FIS-CT SYS) Stoffilters "open".
Type schuurpapier: P40 en P180	Lengte afzuigslang: 3,5 m Diameter afzuigslang: 27- 32 mm
Schuuruitslag: 5 mm	Blootstellingtijd werknemer: 8-urige werkdag
Verspreidingsrichting stof: "divers"	
Compartimentering afzuigstelsel: open Borstel/lamellensysteem: nee	

Testresultaten

Een samenvatting van de testresultaten is weergegeven in Tabel 5 en Figuur 2.

Tabel 5. Samenvatting van de meetgegevens

Situatie	Concentratie Inhaleerbaar houtstof in mg/m ³
Grenswaarde GSW TGG-8u	2,0
100% inschakeltijd	< 0,005
“Zwaar gebruik”	< 0,005
“Licht gebruik”	< 0,005
Buitenlucht	-
Praktijk	-

Figuur 2. Toetsing blootstelling inhaleerbaar houtstof aan grenswaarde

Conclusie

TNO heeft de blootstelling aan inhaleerbaar houtstof gemeten bij het gebruik van de Festool excenter schuurmachine ETS EC 150 in combinatie met de MULTI-JETSTREAM 2 en een 3,5 meter afzuigslang (diameter 27-32 mm) aangesloten op een Festool CTL 36 E AC HD stofzuiger. Het stof wordt opgevangen in een SELFCLEAN filterzak SC-FIS-CT.

Bij een inschakeltijd van 100% (8 uur gebruik per 8-urige werkdag) bedraagt de gemiddelde blootstelling bij schuren van hardhout gemiddeld < 0,005 mg/m³. Deze waarde ligt onder de wettelijke grenswaarde voor inhaleerbaar houtstof van 2,0 mg/m³ (GSW TGG-8u) en daarmee voldoet het gereedschapssysteem aan de geldende norm voor blootstelling aan inhaleerbaar houtstof voor 100% inschakeltijd.

TNO definieert naast “100% inschakeltijd” ook de volgende praktijkreferenties:

- zwaar gebruik: 4 uur schuren per 8-urige werkdag
- licht gebruik: 1 uur schuren per 8-urige werkdag

Voor zwaar gebruik en voor licht gebruik wordt voldaan aan de eisen voor een stofvrije werkplek.

De “meetnauwkeurigheid” bij de blootstellingstesten is circa 15% (5% analyse; 5% monsterneming en 5% reproduceerbaarheid gebruiker). Verwezen wordt naar het meetprotocol van TNO (zie website stofvrijwerken.tno.nl)

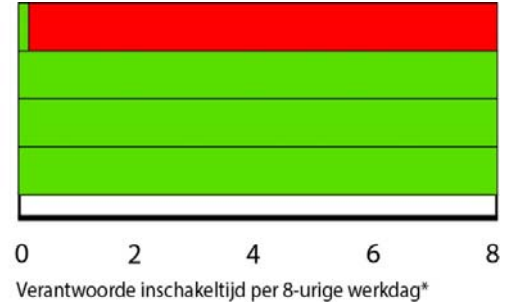
In de onderstaande labels zijn de prestaties van het totale systeem weergegeven. In het ronde label is de verantwoorde inschakeltijd in uren per 8-urige werkdag van de Festool schuurmachine ETS EC 150 met Festool stofzuiger CTL 36 E AC HD aangegeven. In het rechthoekige label zijn de verschillende praktijksituaties nader gespecificeerd. Groen geeft een gebruik aan onder de betreffende grenswaarde gedurende een 8-urige werkdag.

Label voor schuren van hardhout

Referentie: 100% inschakeltijd

- Geen maatregelen
- 100% inschakeltijd (8 uur schuren/8u)
- Zwaar gebruik (4 uur schuren/8u*)
- Licht gebruik (1 uur schuren/8u*)

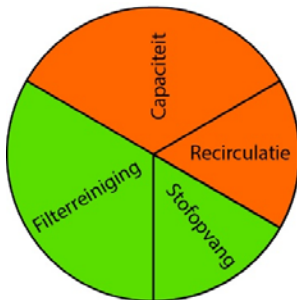

*: Bij evenredige inschakelduur over een 8-urige werkdag

Referentie: huidige wettelijke grenswaarde houtstof 2 mg/m³

Stofzuiger met 3,0 meter afzulgslang (diameter 27 – 32 mm)

- Capaciteit (operationeel)
- 150 - 200 m³/uur
 - 100 - 150 m³/uur
 - < 100 m³/uur

- Filterreiniging
- Automatische reiniging (mechanisch/luftpuls) of vervanging filter
 - Handmatig
 - Geen

- Recirculatielucht stofzuiger
- H-classificatie volgens IEC-norm 60335-2-69
 - M-classificatie volgens IEC-norm 60335-2-69
 - L-classificatie volgens IEC-norm 60335-2-69

- Stofopvang
- Gesloten systeem (stofzak)
 - Open systeem (stofbak)

N.B. In deze test wordt geen uitspraak gedaan over het langdurig gebruik van stofzuigers.